

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

دانشگاه ولی‌عصر(عج) رفسنجان

دانشکده‌ی فنی و مهندسی

گروه مکانیک

پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد

رشته‌ی مهندسی مکانیک گرایش طراحی کاربردی

تحلیل سینماتیکی ربات‌های موازی سه درجه و پنج درجه آزادی با
آرایش سینماتیکی یکسان

استاد راهنمای اول

دکتر فرهاد شیخ سامانی

استاد راهنمای دوم

دکتر مهدی طالع ماسوله

نگارنده

شقایق نصیری

۱۳۹۲ اسفند

مشکر و قدردانی:

سپاس و ستایش مرخدای راجل و جلاله که آثار قدرت او بر چهره‌ی روز روشن،
تبان است و انوار حکمت او ددل شب تار دخشان. آفریدگاری که خویشتن را به ما
شناساند و درهای علم را بر ما گشود و عمری و فرصتی عطا فرمود تا بدان، بنده‌ی ضعیف
خوش را در طریق علم و معرفت بیازماید.

لازم می‌دانم از راهنمایی‌های عالمانه و مبدانه‌ی اساتید ارجمندم چنان آقای دکتر
شیخ سامانی و دکتر طلحه ماسوله کمال مشکر و پاسکزاری را داشته باشم که درحال سعدی
صدر، با حسن خلق و فروتنی، از بیچ کلی در این عرصه بر من دینه نمودند و همواره با
راهنمایی‌های خود، مرا یاری و راهنمایی نموده‌اند.

در پایان از همه‌ی دوستان و همکلاسی‌های خوبم به ویژه خانم هندس مهندیه عبدالالهی
و آقایان علیرضا عباسی، پیام قاسمی و میلاد حسن وندکه در تدوین این پایان نامه مرا

یاری نمودنکمال مشترک را دارم.

تهدیم به:

مادر عزیزتر از جانم

دریایی بیکران عشق و فدا کاری، چشنه‌ی زلال همراهانی، به او که وجودم همه برایش رنج
بوده وجودش برایم همه هم، که هر چه بگو شم قطره‌ای از دریایی بیکران همراهانیش را سپاس
توانم گویم.

پدر عزیزم که نمنی دانم از بزرگی اش بگویم یا از مردانگی، از سخاوت یا همراهانی، به او که
عالماهه من آموخت تا چکونه در عرصه‌ی زندگی ایستادگی را تجربه کنم.

برادران عزیزم

نمنی تو انم معنایی بالاتر از تهدیم بر زبان جاری سازم، راهور دیگران سگ تراز این
ارزان نداشتم تا به خاک پایستان نثار کنم، باشد که حاصل تلاشم نیم کونه غبار خنگیان را
بزداید.

چکیده

در این پایان نامه تحلیل سینماتیکی و استاتیکی ربات های سه و پنج درجه آزادی موازی متقاضان ارائه شده است. این تحلیل ها برای ربات های $\underline{RRR}$ - $\underline{RRS}$ - $\underline{RSR}$ و $\underline{RCC}$ - $\underline{3}$ - $\underline{3}$ تا به امروز انجام نشده است. ربات موازی یک مکانیزم با زنجیره‌ی سینماتیکی بسته است که سکوی متحرک به وسیله‌ی چند زنجیره‌ی مستقل سینماتیکی به پایه متصل می‌باشد. ربات های سه درجه آزادی از یک صفحه‌ی پایینی(پایه ثابت)، صفحه‌ی بالایی(مجری نهایی) و سه بازو تشکیل شده‌اند. ربات های پنج درجه آزادی همانند سه درجه آزادی اما با پنج بازو هستند. درجه آزادی ربات ها با استفاده از تئوری پیچه محاسبه و معادلات سینماتیک مستقیم و معکوس آنها بیان شده‌اند. همچنین ماتریس ژاکوبین محاسبه و تحلیل تکینگی ربات ها صورت گرفته است. با بررسی ماتریس ژاکوبین ربات ها این نتیجه برداشت شده است که سینماتیک ربات های سه درجه آزادی مورد مطالعه یکسان هستند. برای تحلیل استاتیکی، ربات ها در نرم افزار آدامز شبیه‌سازی شده‌اند و معادلات تعادل استاتیکی نیز نوشته شده و در نرم افزار مطلب حل شده‌اند. نهایتاً گشتاور موتورهای نصب شده در مفاصل عملگر در هر یک از دو نرم افزار محاسبه شده‌اند. با مقایسه‌ی نتایج حاصل از نرم افزارها صحت تحلیل تایید شده است.

کلمات کلیدی: تحلیل سینماتیکی و استاتیکی، ربات های سه و پنج درجه آزادی، زنجیره‌ی سینماتیکی بسته، سکوی متحرک، درجه آزادی، تئوری پیچه، ماتریس ژاکوبین، تحلیل تکینگی

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
فصل اول: مقدمه	
۱-۱ - مقدمه.....	۱
۲-۱ - تاریخچه‌ی ربات‌های موازی.....	۳
۳-۱ - بیان مسئله و هدف از انجام پایان‌نامه.....	۱۴
فصل دوم: دسته‌بندی ربات‌ها	
۱-۲ - مقدمه.....	۱۵
۲-۲ - دسته‌بندی ربات‌ها از چند منظر.....	۱۵
۱-۲-۱ - از نظر سینماتیکی.....	۱۵
۲-۲-۱ - از نظر نوع محرک.....	۲۱
۲-۲-۲ - از نظر کنترلی.....	۲۱
۳-۲ - مفاصل و درجات آزادی‌شان در ربات‌ها.....	۲۳
فصل سوم: روش پژوهش (تحلیل سینماتیکی ربات‌ها)	
۱-۳ - مقدمه.....	۲۷
۲-۳ - سینماتیک معکوس.....	۲۸
۳-۱-۲-۳ - استخراج معادلات سینماتیک معکوس ربات‌های ۳-RCC و ۳-RS و ۳-RSR.....	۲۹
۳-۳ - سینماتیک مستقیم.....	۳۵
۱-۳-۳ - استخراج معادلات سینماتیک مستقیم ربات‌های ۳-RCC و ۳-RS و ۳-RSR.....	۴۰
۴-۳ - محاسبه‌ی درجه آزادی.....	۴۳
۵-۳ - تئوری پیچه.....	۴۵
۶-۳ - ضرب دوسویه‌ی پیچه و سیستم‌های ضرب دوسویه.....	۴۷
۷-۳ - دستگاه توابیست و رنج.....	۴۸
۸-۳ - ماتریس ژاکوبین.....	۵۶
۹-۳ - به دست آوردن ماتریس ژاکوبین با استفاده از تئوری پیچه.....	۵۶
۱۰-۳ - تحلیل تکینگی ربات.....	۵۸

عنوان	
صفحه	
۱۱-۳- فضای کاری ربات‌های موازی	۵۹
۱۲-۳- تحلیل تکینگی و فضای کاری ربات‌های سه درجه آزادی مورد نظر	۶۲
فصل چهارم: روش پژوهش (معادلات استاتیکی ربات‌های سه و پنج درجه آزادی)	
۱-۴- مقدمه	۶۶
۲-۴- ساختار هندسی ربات‌های موازی سه درجه آزادی	۶۷
۲-۲-۴- ساختار هندسی ربات موازی سه درجه آزادی ۳-RRR	۶۷
۲-۲-۴- ساختار هندسی ربات موازی سه درجه آزادی ۳-RSR	۶۸
۳-۲-۴- ساختار هندسی ربات موازی سه درجه آزادی ۳-RRS	۶۹
۴-۲-۴- ساختار هندسی ربات موازی سه درجه آزادی ۳-RCC	۷۰
۳-۴- تحلیل استاتیکی ربات‌های سه درجه آزادی	۷۱
۱-۳-۴- تحلیل استاتیکی ربات موازی سه درجه آزادی ۳-RRR	۷۱
۲-۳-۴- تحلیل استاتیکی ربات موازی سه درجه آزادی ۳-RSR	۷۶
۳-۳-۴- تحلیل استاتیکی ربات موازی سه درجه آزادی ۳-RRS	۷۹
۴-۳-۴- تحلیل استاتیکی ربات موازی سه درجه آزادی ۳-RCC	۸۲
۵-۳-۴- تحلیل استاتیکی ربات پنج درجه آزادی ۵-RRRRR	۸۵
فصل پنجم: بحث و نتایج عددی	
۱-۵- مقدمه	۹۶
۲-۵- نتایج خروجی برای ربات‌های سه درجه آزادی	۹۶
۳-۵- نتایج خروجی برای ربات پنج درجه آزادی ۵-RRRRR	۱۰۱
۴-۵- نتیجه‌گیری و روند پیش رو	۱۱۴
۵-۵- پیشنهادها	۱۱۵

فهرست شکل‌ها

صفحه	عنوان
۳	شکل ۱-۱- اولین ربات موازی سال ۱۹۴۲
۴	شکل ۲-۱- اولین مکانیزم با شش بازوی گاف
۴	شکل ۳-۱- آخرین نمونه از یک پلت فرم گاف در شرکت لاستیک Dunlop
۵	شکل ۴-۱- میز لرزنده برای شبیه‌سازی زلزله در دانشگاه مینه سوتا
۶	شکل ۵-۱- بالا: شبیه‌ساز اولیه که حرکت را از ۶ نازل نیتروژن می‌گیرد (۱۹۵۶). پایین: شبیه‌ساز rendez-vous با ۲ درجه آزادی (NASA) (۱۹۶۲)
۷	شکل ۶-۱- پلت فرم استوارت (۱۹۶۵)
۸	شکل ۷-۱- شبیه‌ساز پرواز برای اولین بار که در سال ۱۹۶۰ توسط کاپل طراحی شد
۹	شکل ۸-۱- طرحی کلی از ربات Delta
۹	شکل ۹-۱- ربات Adept Quattro s650
۱۱	شکل ۱۰-۱- ربات چشم‌چابک دانشگاه Laval, Canada
۱۷	شکل ۱۱-۲- نمونه‌ای از ربات سریال PUMA 500
۱۸	شکل ۱۲-۲- مکانیزم موازی، شبیه‌ساز پرواز (Courtesy of CAE)
۱۹	شکل ۱۳-۲- شماتیکی از مکانیزم هیبریدی Exechon
۲۴	شکل ۱۴-۲- مفصل چرخشی (A) مفصل کشویی (B) مفصل هوک (C)
۲۴	شکل ۱۵-۲- مفصل کروی و مفصل استوانه‌ای
۲۹	شکل ۱۶-۳- ربات صفحه‌ای سه درجه آزادی
۳۱	شکل ۱۷-۳- مدل کد ربات‌های سه درجه آزادی مورد مطالعه الف: مکانیزم RSR-۳- ب: مکانیزم RRS-۳- ج: مکانیزم RCC-۳
۳۲	شکل ۱۸-۳- ربات RRR-۳ در موقعیت اولیه‌ی خود
۳۶	شکل ۱۹-۳- مکانیزم ۴ میله و برخی از منحنی‌های متصل
۳۷	شکل ۲۰-۳- ربات RPR-۳
۳۸	شکل ۲۱-۳- چپ، شش حالات چیدمان یک ربات موازی صفحه‌ای، راست، منحنی متصل
۴۶	شکل ۲۲-۳- یک پیچه
۴۷	شکل ۲۳-۳- بردار پیچه
۴۸	شکل ۲۴-۳- ضرب دوسویه‌ی پیچه

صفحه	عنوان
	شکل ۱۰-۳ - ضرب دوسویه‌ی پیچه برای (a) دو مفصل چرخشی (b) یک مفصل چرخشی و یک مفصل کشویی ۴۹
۶۰	شکل ۱۱-۳ - فضای کاری دوران ثابت.....
۶۰	شکل ۱۲-۳ - فضای کاری موقعیت ثابت.....
۶۱	شکل ۱۳-۳ - فضای کاری قابل دسترس .....
۶۲	شکل ۱۴-۳ - فضای کاری ربات موازی سه درجه آزادی ۳-RRR
۶۳	شکل ۱۵-۳ - شماتیک زوایای مربوط به ربات ۳-RRR
۶۴	شکل ۱۶-۳ - فضای کاری (نقاط آبی رنگ) و منحنی تکینگی (نقاط مشکی رنگ) طراحی - های پیشنهاد شده در جدول (۳-۳).....
۶۸	شکل ۱-۴ - مدل کد مکانیزم ۳-RRR
۶۹	شکل ۲-۴ - مدل کد مکانیزم ۳-RSR
۷۰	شکل ۳-۴ - مدل کد مکانیزم ۳-RRS
۷۱	شکل ۴-۴ - مدل کد مکانیزم ۳-RCC
۱۰۴	شکل ۱-۵ - نتایج خروجی برای ربات‌های سه درجه آزادی: (الف): مکانیزم ۳-RRR (ب): ۳-RCC (د): ۳-RRS (ج): ۳-RSR
۱۱۳	شکل ۲-۵ - نتایج خروجی برای ربات پنج درجه آزادی ۵-RRRRR

فهرست جدول‌ها

عنوان	صفحه
جدول ۱-۲- مقایسه بین ربات سری و موازی	۲۰
جدول ۱-۳- الگوی حرکت در مکانیزم‌های موازی	۴۵
جدول ۲-۳- توابیست و رنچ برای مفاصل	۴۸
جدول ۳-۳- طراحی‌های ربات RRR	۶۳
جدول ۱-۵- اندازه‌های مربوط به مکانیزم RRR	۹۷
جدول ۲-۵- اندازه‌های مربوط به مکانیزم RSR	۹۸
جدول ۳-۵- اندازه‌های مربوط به مکانیزم RRS	۹۹
جدول ۴-۵- اندازه‌های مربوط به مکانیزم RCC	۱۰۰
جدول ۵-۵- تعاریف مربوط به وزن لینک‌های مکانیزم RRRRR	۱۰۱
جدول ۶-۵- تعاریف مربوط به فواصل مفاصل لینک‌های مکانیزم RRRRR از یکدیگر	۱۰۴
جدول ۷-۵- تعاریف مربوط به فواصل مرکز لینک‌ها از مفصل ابتدایی همان لینک	۱۰۵
جدول ۸-۵- تعاریف مربوط به زوایای بین محورهای مختصات هر مفصل با محورهای دستگاه مختصات اصلی مکانیزم RRRRR	۱۰۵
جدول ۹-۵- اندازه‌های مربوط به مکانیزم RRRRR	۱۰۶

فصل اول

کلیات پژوهش

۱-۱- مقدمه

کلمه‌ی ربات بعد از به صحنه درآمدن یک نمایش در سال ۱۹۲۰ میلادی در فرانسه متداول و مشهور گردید. در این نمایش که اثر «کارل کپک^۱» بود، موجودات مصنوعی شبیه انسان، وابستگی شدیدی نسبت به اربابان خویش از خود نشان می‌دادند. این موجودات مصنوعی شبیه انسان در آن نمایش، ربات نام داشتند.

ربات دستگاهی الکترومکانیکی برای انجام وظایف گوناگون است. یک ماشین که می‌تواند برای عمل به دستورهای گوناگون برنامه‌ریزی گردد و یا یک سری کارهای ویژه انجام دهد. به ویژه آن دسته از کارها که فراتر از توانایی‌های طبیعی و سرشتی بشر باشند. این ماشین‌های مکانیکی برای بهتر به انجام رساندن کارهایی چون احساس کردن، دریافت نمودن و جابجایی اشیا یا کارهای تکراری مانند جوشکاری فراوری می‌شوند.

به طور کلی ربات‌ها باید چندین ویژگی شاخص داشته باشند مانند:

- از مواد مصنوعی ساخته شده باشد.
- قادر به درک محیط خود باشد.
- بتواند در اشیای محیط خود تأثیر گذارد.

درجه‌ای از هوش داشته باشد، یا توانایی انتخاب بر اساس محیط را داشته باشد، یا به صورت

---

¹ Karl kepek

سینماتیک ربات‌های سه و پنج درجه...

کنترل خودکار برنامه‌ریزی مجدد شود.

- قابل برنامه‌ریزی باشد.

در حال حاضر ربات‌هایی را که در شاخه‌های مختلف صنایع مورد استفاده می‌باشند، می‌توان به عنوان «ماشین‌های مدرن، خودکار، قابل هدایت و برنامه‌ریزی» تعریف کرد. این ربات‌ها قادرند در محل‌های متفاوت خطوط تولید، به‌طور خودکار، وظایف گوناگون تولیدی را تحت یک برنامه از پیش نوشته شده انجام دهند.

گاهی ممکن است یک ربات، جای اپراتور را در خط تولید بگیرد و زمانی این امکان هم وجود دارد که یک کار مشکل و یا خطرناک به عهده‌ی ربات واگذار شود. همان‌طور که یک ربات می‌تواند بصورت منفرد یا مستقل به کار پردازد، این احتمال نیز وجود دارد که چند ربات بصورت جمعی و به شکل رایانه‌ای در خط تولید به کار گرفته شوند.

مزایای ربات‌ها:

رباتیک و اتوماسیون در بسیاری از موارد می‌توانند ایمنی، میزان تولید، بهره و کیفیت محصولات را افزایش دهند.

- ربات‌ها می‌توانند در موقعیت‌های خطرناک کار کنند و با این کار جان هزاران انسان را نجات دهند. برای مثال امروزه برای بررسی وضعیت داخلی راکتورها از ربات استفاده می‌شود تا تششععات رادیواکتیو به انسان‌ها صدمه نزند.
- ربات‌ها به راحتی محیط اطراف خود توجه ندارند و نیازهای انسانی برای آن‌ها مفهومی ندارد.
- ربات‌ها هیچ‌گاه خسته نمی‌شوند.
- دقیق ربات‌ها خیلی بیشتر از انسان‌ها است آن‌ها در حد میلی یا حتی میکرو اینچ دقیق دارند.
- ربات‌ها می‌توانند در یک لحظه چند کار را با هم انجام دهند.

معایب ربات‌ها:

- ربات‌ها در موقعیت‌های اضطراری توانایی پاسخگویی مناسب ندارند که این مطلب می‌تواند بسیار خطرناک باشد.
- ربات‌ها هزینه‌بر هستند.
- قابلیت‌های محدود دارند یعنی فقط کاری که برای آن ساخته شده‌اند را انجام می‌دهند.

البته مشکلات دیگری هم هست. یک ربات مانند هر ماشین دیگری، می‌تواند بشکند یا به هر علتی خراب شود. ضمناً آن‌ها ماشین‌های قدرتمندی هستند که به ما اجازه می‌دهند کارهای معینی را کنترل کنیم. خوشبختانه خرابی ربات‌ها بسیار نادر است زیرا سیستم رباتیک با مشخصه‌های

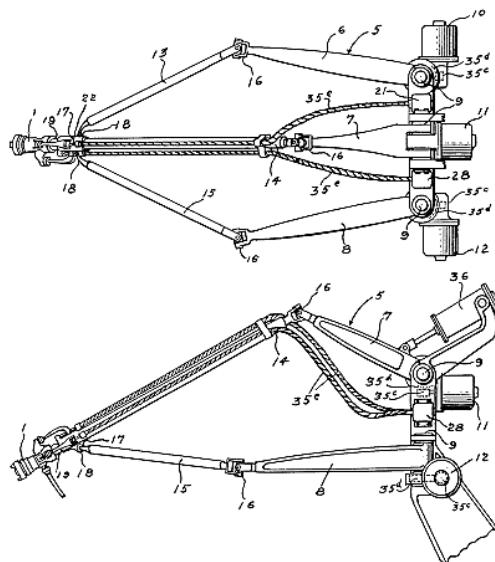
کلیات پژوهش

۳

امنیتی زیادی طراحی می‌شود که می‌تواند آسیب آن‌ها را محدود کند.

۱-۲- تاریخچه ربات‌های موازی

یکی از اولین شواهد مستند از یک مکانیزم پیچیده، یک مدل ساعت آبی قدیمی می‌باشد، که توسط سی‌تسیبیوس^۱ فیزیکدان و مخترع یونانی ساخته شده است و می‌تواند به عنوان یکی از اولین ربات‌هایی که تاکنون در تاریخ بشر ساخته شده است در نظر گرفته شود (Vitruve *et al.*, 1999). در اواخر دهه‌ی هشتاد، رباتی که دارای اینرسی کمتر و استحکام بالاتر، سرعت حرکت و دقت، همراه با قابلیت جابجایی بارهای بزرگ‌تر را داشته باشد، مورد نیاز واقع شد. این تقاضا، تحقیق و توسعه را به لحاظ کشف ساختاری جدید در ربات با ویژگی‌های عملکرد بالا، افزایش داد. همچنین ربات‌های موازی علاقه‌ی بیشتری را به خود جلب کردند، و باعث ایجاد یک مرکز تحقیقاتی رباتیک با چند بخش کاربردی مانند عملیات ماشینکاری و شبیه‌سازی هواپیما شدند. بسیاری از دانشمندان درباره‌ی این مکانیزم تحقیق کردند و انواعی از ربات‌های موازی جدید را اختراع کردند. در ذیل برخی از ربات‌های کاربردی را معرفی می‌کنیم.

شکل ۱-۱: اولین ربات موازی سال ۱۹۴۲ (Pollard, ۱۹۴۲)

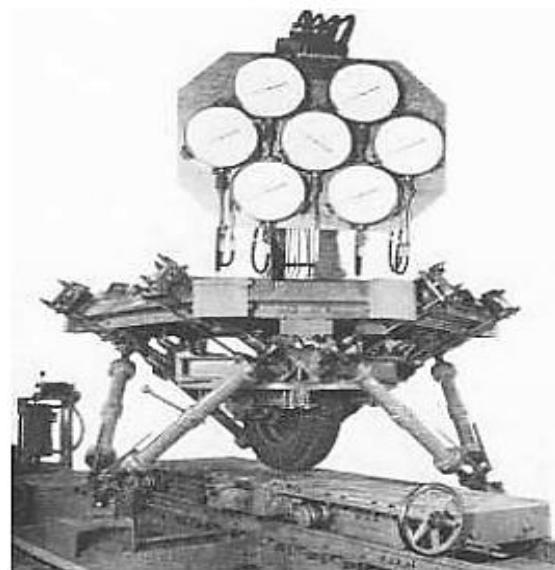
در جامعه‌ی سینماتیک موازی، ربات پولارد^۲ به عنوان اولین طراحی صنعتی ربات موازی،

¹ Ctesibius

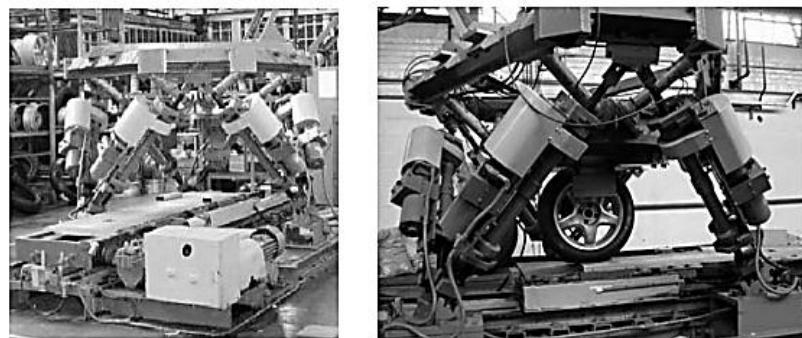
² Pollard

سینماتیک ربات‌های سه و پنج درجه...

شناخته شده است. وی این ربات را در سال ۱۹۴۲ ساخت (شکل ۱-۱).

شکل ۱-۲: اولین مکانیزم با شش بازوی گاف^۱ (Gough and Whitehall, ۱۹۶۲)

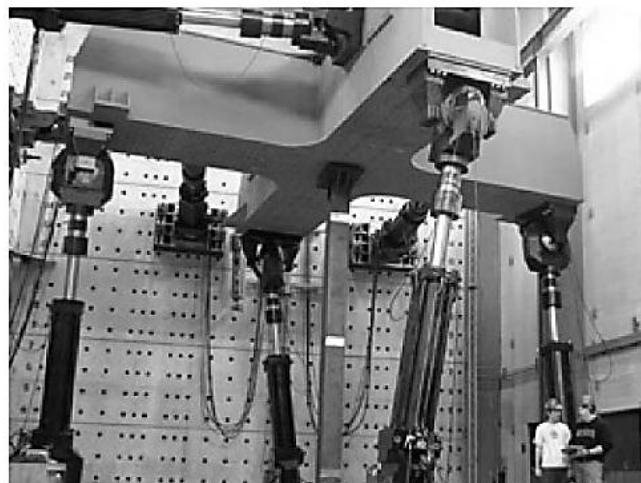
شکل ۳-۱: آخرین نمونه از یک پلت فرم گاف در شرکت لاستیک Dunlop, (۱۹۶۲)

---

^۱ Gough

در سال ۱۹۴۷ گاف (۱۹۵۶-۱۹۵۷) یک مکانیزم را با یک ساختار حرکتی حلقه بسته اختراع کرد (شکل ۱-۲)، که در آن از موقعیت و جهت صفحه‌ی متحرک^۱ برای نست و فرسودگی لاستیک استفاده می‌شد. یک نمونه‌ی اولیه از این دستگاه در سال ۱۹۵۵ ساخته شده است (Gough ۱۹۶۲ and Whitehall). برای این ساختار، عضو متحرک یک صفحه‌ی شش ضلعی است، که رئوس هر لینک با یک مفصل گلوله-کاسه‌ای^۲ به هم متصل شده‌اند و انتهای دیگر لینک توسط مفصل یونیورسال^۳ به پایه متصل شده است. محرک خطی در این سیستم باعث تغییر طول لینک می‌شود، این مکانیزم یک ساختار سینماتیکی حلقه بسته است که به وسیله‌ی شش محرک خطی فعال می‌شود. این وسیله تا سال ۲۰۰۰ مورد استفاده قرار می‌گرفت (شکل ۳-۱).

همان‌طور که در مقاله‌ی بونوی^۴ (۲۰۰۱) اشاره شده است، گاف برای اولین بار طراح یک نمونه‌ی کاربردی از ربات موازی با شش پایه بود. این نوع سیستم بسیار شناخته شده است و بنام میز شبیه‌ساز یا میز لرزنده با موقعیت عمودی پایه‌ها نامگذاری شده است که در انجمان لرزه‌نگاری مورد استفاده قرار می‌گیرد، برای این که کوچکترین لرزش در حرکت صفحه را می‌تواند به آسانی تفسیر کند (شکل ۴-۱).

شکل ۴-۱: میز لرزنده برای شبیه‌سازی زلزله در دانشگاه مینه سوتا. (Bonev, ۲۰۰۱)

¹ Platform

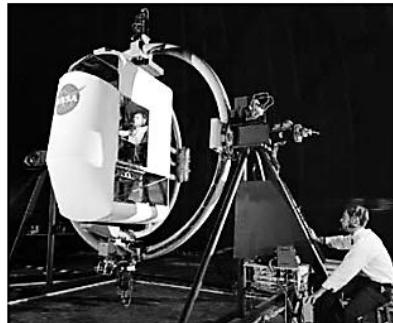
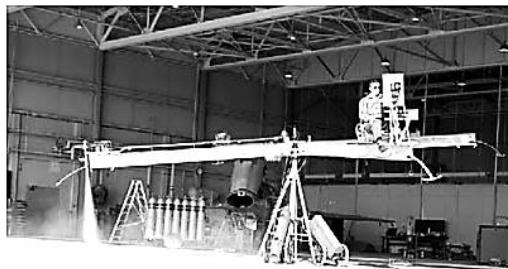
² Ball-and-socket joint

³ Universal joint

⁴ Bonev

سینماتیک ربات‌های سه و پنج درجه...

از این نوع مکانیزم در زمانی که اولین شبیه‌ساز پرواز ساخته شد، استفاده کردند. در دهه-۱۹۶۰، توسعه‌ی صنعت هوانوردی، افزایش در هزینه‌های آموزش خلبانی، نیاز به تست تجهیزات جدید در پرواز، محققان را بر آن داشت تا نگاهی به مکانیزم‌هایی با درجات آزادی مختلف داشته باشند که می‌تواند یک سکوی به شدت بارگذاری شده را با دینامیک بالا شبیه‌سازی کند (برای مثال کابین خلبان هواپیما). تصاویری از شبیه‌سازی‌های اولیه در شکل ۵-۱ ارائه شده است. به دلیل کاهش اثرات مخرب (اثر کوریولیس)، جرم بازو برای دینامیک ربات مهم است. به همین دلیل استفاده از ربات سریال در همه‌ی این حالات سخت است.

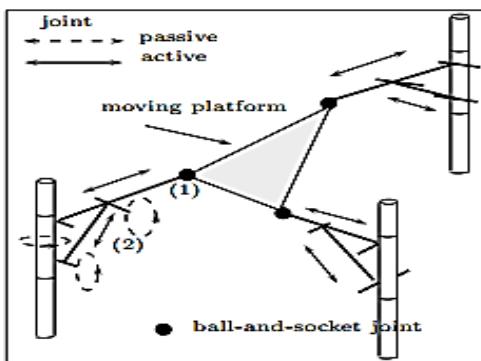
شکل ۱-۵: بالا: شبیه‌ساز اولیه که حرکت را از ۶ نازل نیتروژن می‌گیرد (۱۹۵۶). پایین: شبیه‌ساز رندز ووس^۱ با دو درجه آزادی (۱۹۶۲).

در سال ۱۹۶۵، استوارت^۲ پیشنهادی داد مبنی بر این که شبیه‌سازها باید منطبق با مکانیزم نشان داده شده در شکل ۱-۶ شوند (Stewart, ۱۹۶۵). در این ساختار، عنصر حرکت یک صفحه‌ی مثلثی است که تمام رئوس آن متصل به مفصل کروی می‌باشد، انتهای هر یک از محرک‌ها توسط یک مفصل چرخشی به لینک محور عمودی متصل است و می‌تواند حول محور خود چرخش کند.

¹ Rendezvous

² Stewart

انتهای دیگر آن توسط یک مفصل کروی به صفحه‌ی متحرک متصل است.

شکل ۱-۶: پلت فرم استوارت (Stewart, ۱۹۶۵)

همچنین استوارت بیان کرد که مکانیزم گاف-استوارت^۱ باید برای سکوهای حفاری خارج از ساحل یا برای دستگاه فرز استفاده شود. این پیشنهاد به نوبه‌ی خود یک چشم‌انداز بسیار خوبی در آینده‌ی ربات موازی ایجاد کرد. با این‌که سکوی گاف، قبل از استوارت ساخته شده بود، به نظر می‌رسید که سکوی استوارت هنوز هیچ کاربرد عملی پیدا نکرده است، درحالی‌که سکوی گاف کاربردی‌تر می‌باشد.

در همان سال یک مهندس از موسسه فرانکلین^۲ به نام کلوز کاپل^۳، ماموریت بهبود دستگاه حفاری را به عهده گرفت. او از همان طرح گاف هشت‌وجهی استفاده کرد. این دستگاه در سال ۱۹۶۷ ثبت اختراع شد (Cappel, ۱۹۶۷). این اختراع به عنوان یک شبیه‌ساز محرک در بخش هواپیمایی سیکوراسکای^۴ که برای طراحی و ساخت شبیه‌ساز پرواز هلیکوپتر با شش درجه آزادی درخواست داده بودند، به کار گرفته شد (شکل ۱-۱).

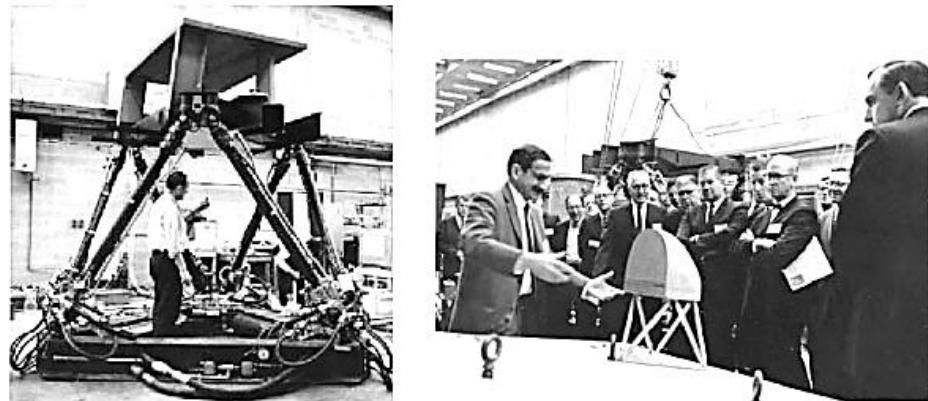
¹ Gough-stewart

² Franklin institute

³ Klaus cappel

⁴ Sikorsky

سینماتیک ربات‌های سه و پنج درجه...

شکل ۷-۱: شبیه‌ساز پرواز برای اولین بار که در سال ۱۹۶۰ توسط کاپل طراحی شد. (Cappel, ۱۹۶۷)

در سال ۱۹۸۰، پیشرفت زیادی در توسعه بازوی مکانیکی موازی به وجود آمد. کاربردهای زیادی از بازوی مکانیکی ماهر ارائه شد که شامل ماشین معدن‌کاری توسط کلیری^۱ و آرای^۲ (۱۹۹۱)، آرای^۳ (۱۹۹۱)، دستگاه بندکشی توسط گاسلین^۴ و آنجل^۵ (۱۹۸۸)، و ماشین راهرونده توسط والدرون^۶، ونوت^۷، پری^۸ و مک جی^۹ (۱۹۸۴) می‌شود.

در این سال ایده‌ی ربات دلتا^{۱۰} توسط رایموند کلاول^{۱۱} داده شد (۱۹۹۰) و او با استفاده از ساختار متوازی‌الاضلاع برای هر شاخه توانست این ربات را طراحی کند (شکل ۸-۱). در این ربات عملگرها روی پایه نصب می‌شوند. این مکانیزم قادر است به شتاب ۵۰ g در محیط‌های آزمایشگاهی، و شتاب ۱۲ g در کاربردهای صنعتی برسد. امروزه، ربات دلتا کاربردهای متعددی در صنعت پیدا کرده است.

¹ Cleary

² Arai

³ Gosselin

⁴ Angeles

⁵ Waldron

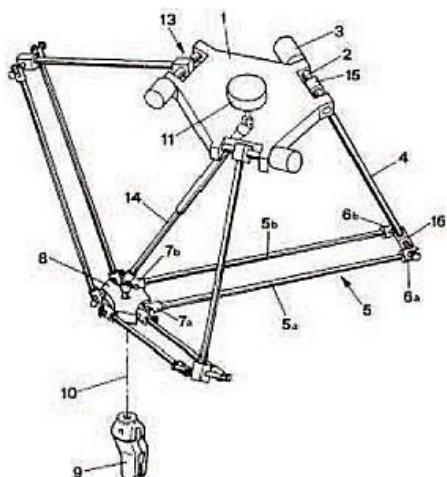
⁶ Vohnout

⁷ Pery

⁸ McGhee

⁹ Delta

¹⁰ Raymond clavel

شکل ۸-۱: طرحی کلی از ربات دلتا (Clavel, ۱۹۹۰).

در شکل ۹-۱ یک ربات دلتا که در صنعت استفاده می‌شود نشان داده شده است.

شکل ۹-۱: ربات (Aaron Saenz, ۲۰۱۱) Adept Quattro s650

هانت^۱ (۱۹۹۰) پیشنهاد کرد که از مکانیزم‌های موازی مانند شبیه‌ساز پرواز استوارت استفاده

^۱ Hunt